

11 Abril, 2017

L'Espai Volart de Barcelona aplega un conjunt d'obres informalistes que el crític d'art Juan Eduardo Cirlot va defensar des de les pàgines del 'Correo de las artes'

Un museu imaginat

Maria Palau
BARCELONA

El poeta i crític d'art Juan Eduardo Cirlot (Barcelona, 1916-1973) va ser per damunt de tot un amic protector dels artistes que, contra vent i marea, defensaven la modernitat. Els artistes el respectaven molt, alguns fins a l'extrem de considerar-lo un semidéu i de seguir al peu de la lletra els seus consells. Romà Vallès, per exemple. Amb Antoni Tàpies la relació es va trencar bruscament per una baralla absurda d'egos. Però, així i tot, Cirlot el va tenir sempre en una altíssima consideració. Des de bon començament va veure clar que era un número u. "De fet, va ser el que li va comprar les primeres obres. Quan se les va vendre li va saber molt greu", explica el crític d'art Josep Gil. Se les va vendre per poder comprar espases, la seva dèria. Cirlot era tot un personatge.

Gil s'ha submergit en una època en què la passió per l'art impregnada d'amistats va desafiar les tenebres del franquisme. I ho ha fet per explicar una història en l'exposició *Cirlot i els artistes a l'entorn del Correo de las artes. 1957-1962*, que es pot visitar fins al 28 de maig a l'Espai Volart de Barcelona. Una història coneguda però que calia estudiar a fons. El punt de partida ha estat una publicació, el primer en format diari i després una revista, que va ser clau per propagar el nou corrent d'avantguarda que es va instaurar a Catalunya una dècada més tard que als Estats Units i a França: l'informalisme.

"Cirlot va ser el gran aglutinador, ideòleg i difusor de l'informalisme català i, aleshores, des de les mateixes pàgines del *Correo de las artes*, el principal divulgador de les tendències internacionals. Provocador nat, s'hi va bolcar amb tota la seva càrrega intel-

'Sense títol' (1962), de Guinovart, i 'Almenes' (1959), de Tàpies ■ ANDREU PUIG

lectual", subratlla Gil.

Dels 35 números que van sortir, Cirlot va escriure en tots excepte en dos. L'aventura editorial va ser compartida amb un altre malalt de l'art, el col·leccionista i marxant René Metras. Com van finançar-la? "Com van poder!", exclama Gil. En absència

"Cirlot va ser l'aglutinador, ideòleg i difusor del corrent informalista català"

d'exposicions (Metras no va obrir la seva galeria fins al 1962, just després que la censura fes tancar la revista per un text que mencionava Bertolt Brecht), el *Correo de las artes* es va convertir en l'aparador més lluminós d'aquell art de resistència.

I ara, una mica més de

mig segle després, s'ha transformat en una exposició real. Gil ha localitzat un conjunt important de les obres que es van reproduir en els articles de Cirlot, actualment disperses en diverses col·leccions, principalment catalanes i privades. Aplegades totes en les sales de l'Espai Volart, s'erigeixen en el seu museu imaginat. De fet, Cirlot en va posseir algunes; d'altres van pertànyer a la col·lecció de Metras.

La mostra fa lluir una trentena de creacions de 22 dels artistes que el visionari crític d'art va escollir com els màxims exponents del moviment informalista. Els seus predilectes, Tàpies, Cuixart, Vallès i August Puig, i molts d'altres que sentia que reflectien intensament el desassossec profund que havien deixat les guerres a Europa: Guinovart, Ràfols-Casamada, Amèlia Riera, Saura, Subirachs i fins i tot un veterà Josep Maria de Sucre. ■

Moisés Villèlia, més enllà del bambú

Moisés Villèlia (Barcelona, 1928-1994) va ser un vers lliure que avui continua pagant l'alt cost que li va suposar la seva independència, retirada a Molló inclosa. Més de vint anys després de la seva mort, encara és hora que una institució li organitzi una antològica. Mentre això no passa, la Fundació Vila Casas continua pensant en ell i, després de l'exposició que li va fer el 2014 a Can Mario de Palafrugell, ara el presenta a l'Espai Volart de Barcelona. En aquesta ocasió ha fet una selecció de les seves escultures en bambú, les més conegudes, i alhora també de les seves talles de fusta i teranyines, en la seva major part inèdites. "Villèlia no és només bambú; hem de trencar aquest mite", subratlla Glòria Bosch, la directora d'art de la Fundació Vila Casas i comissària de la mostra, una tasca de curadoria que ha compartit amb el fill de l'artista, Nahum Villèlia (a la fotografia,

amb una teranyina), incansable en el repte d'acabar trobant el centre que pugui desplegar tota la trajectòria de Villèlia. "Va ser molt eclèctic: joguines, disseny industrial, poesia, dibuixos... hi ha moltíssim material que no s'ha exposat mai." Nahum Villèlia parla d'injustícia. "Quan tots els artistes, fins i tot els comunistes, anaven a les fires del franquisme, el pare s'hi va

negar en rodó. Tenim les cartes en què el van avisar que li farien la vida impossible." Amb Villèlia l'Espai Volart estrena nova superfície, una ampliació que culminarà a la tardor amb una altra planta expositiva. L'exposició d'aquest escultor tan peculiar conviurà tota la primavera amb l'art d'un altre artista

català nascut el 1928, i que als seus 89 anys continua actiu. El seu nom, Alberto García-Álvarez, és poc conegut, i té una explicació. Fa 60 anys de la seva darrera exposició a Barcelona. García-Álvarez, que havia format part del grup Flamma, va iniciar llavors un periple vital i professional pels EUA i per Nova Zelanda. El seu retorn a casa és tota una sorpresa.